

NATUURTOETS DE LAAK TONGELRESESTRAAT 148/150 EINDHOVEN

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

28 OKTOBER 2019

Contactpersonen

[Redacted]
Adviseur ecologie

T + [Redacted]
M [Redacted]
E b [Redacted]

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland

[Redacted]
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

T + [Redacted]
E [Redacted]

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Leeswijzer	4
2	PROJECTGEBIED INGREEP	5
2.1	Omschrijving projectgebied	5
2.2	Ingrep	6
3	METHODE	7
4	WET NATUURBESCHERMING: RESULTATEN EN TOETSING	8
4.1	Inleiding	8
4.2	Resultaten en effecten	8
4.2.1	Resultaten	8
4.2.2	Effecten	9
4.3	Toetsing Wet natuurbescherming	10
5	MITIGATIEPLAN	11
5.1	Uitgangspunten	11
5.2	Mitigatie en maatregelen	11
5.3	Toetsing en zorgplicht	12
5.4	Conclusie	12

BIJLAGEN

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB – SOORTBESCHERMING	13
BIJLAGE B RESULTATEN QUICK SCAN	17
BIJLAGE C RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK	18

COLOFON	19
----------------	-----------

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl heeft het voornemen om twee gebouwen aan de Tongelrestraat 148 en 150 in Eindhoven te transformeren tot woningen. Daarnaast komen er nieuwbouwwoningen op het huidige 'schoolplein'. De herontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten en of de voorgenomen ingrepen leiden tot negatieve effecten op deze soorten.

Naar aanleiding van de resultaten van een Quick Scan (Arcadis, 31 mei 2018 met kenmerk 079844923 A, zie Bijlage B) heeft Arcadis in opdracht van Woonbedrijf SWS.Hhvl soortgericht onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen (beschermde soorten in het kader van de Wnb).

In onderliggend rapport zijn de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken beschreven en is een toetsing aan de verbodsbepalingen van de Wnb opgenomen. De toetsing is aangevuld met een mitigatieplan en onderbouwing voor een noodzakelijk te verkrijgen ontheffing in het kader van de soortbescherming van de Wnb. Deze rapportage dient dan ook als onderbouwend document (activiteitenplan) voor het doorlopen van een ontheffingsprocedure Wnb.

Uitgangspunt van het mitigatieplan is om wettelijke overtredingen te voorkomen, al of niet door middel van het treffen van compenserende- en/of mitigerende maatregelen.

De exacte omvang van de ingreep is nog niet bekend, daarom is voor dit mitigatieplan en de eerder uitgevoerde toetsingen uitgegaan van een worst-case scenario. De huidige rapportage heeft alleen betrekking op beschermde soorten conform de Wnb, zie Bijlage A.

Afbakening natuurwetgeving

Naast beschermde soorten valt ook gebiedsbescherming onder de Wnb. Ten aanzien van het aspect gebiedsbescherming wordt opgemerkt dat direct negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Een effect als gevolg van stikstofdepositie is gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en de omvang van de werkzaamheden beperkt. Desondanks is het wel noodzakelijk om een stikstof depositie berekening uit te voeren. Op basis van het resultaat van deze berekening kan worden bepaald of en welke vervolgstappen moeten worden genomen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het projectgebied en de ingreep beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de gebruikte methode voor het oriënterend en soortgericht onderzoek. In hoofdstuk 4 worden de resultaten behandeld. Daarnaast wordt ingegaan op de effectbeoordeling en toetsing op de Wnb. Hoofdstuk 5 betreft het mitigatieplan en hoofdstuk 6 de conclusie. In hoofdstuk 7 is de relevante informatie ten behoeve van de ontheffingsaanvraag opgenomen.

In bijlage A is het wettelijk kader van de Wnb opgenomen en in bijlage B zijn de veldgegevens van het soortgericht onderzoek opgenomen.

2 PROJECTGEBIED INGREEP

2.1 Omschrijving projectgebied

Het projectgebied bestaat uit twee gebouwen aan de Tongelresestraat 148 en 150 te Eindhoven. In Figuur 1 is het projectgebied bij benadering weergegeven. Figuur 2 tot en met Figuur 4 geven een foto-impressie van het projectgebied en de omgeving.

Figuur 1. Luchtfoto met bij benadering het projectgebied binnen de rode stippellijn (Cyclomedia).

Figuur 2. Links: Tongelresestraat 150 vanuit het noorden, rechts: Tongelresestraat 148 vanuit het noordwesten.

Figuur 3. Links: aanwezige stootvoegen en geveldakpannen aan de kopse kant van nr. 150. Rechts: omgeving ten oosten van nr. 150.

Figuur 4. Omgeving ten zuiden van het plangebied.

2.2 Ingreep

Werkzaamheden

De twee schoolgebouwen binnen het projectgebied worden getransformeerd tot woningen. Het voornemen is om minimaal 25 tot maximaal 31 woningen te realiseren. Deze woningen komen deels in de bestaande bebouwing en deels als nieuwbouw op het schoolplein. De exacte werkzaamheden zijn nog onbekend. Voor de quickscan en het soortgericht onderzoek is uitgegaan van een worst-case scenario, namelijk dat zowel de binnen- als de buitenschil van de gebouwen gerenoveerd wordt. Daarnaast zijn de bomen in het projectgebied meegenomen in het onderzoek. Vooralsnog is onbekend wat de bestemming is van deze bomen. Voor de toetsingen is daarom ook rekening gehouden dat deze verdwijnen.

Planning

De planning is nog niet bekend. Daarom is vanuit gegaan dat de werkzaamheden jaarrond plaats zullen vinden.

PM Woonbedrijf – indien exactere planning bekend is dan kan dit nog concreet worden gemaakt

3 METHODE

Verantwoording veldbezoeken

De onderzoeken voldoen aan de minimumvoorwaarden voor wat betreft geschikte weersomstandigheden voor het uitvoeren van de betreffende soortinventarisaties. Zie Tabel 1 voor de weersomstandigheden en datums van de veldbezoeken. De specifieke informatie per soortgroep is in de tekst na de tabel gegeven.

Tabel 1: Verantwoording veldbezoeken soortgericht onderzoek.

Soort(groep) en type onderzoek	Datum en tijdstip	Veldcondities	Opmerkingen
Huismus Inspectie jaar rond beschermde nesten	04-04-2019 8:00 – 10:00 15-04-2019 9:30 – 11:30	6°C, 1 Bft, geheel bewolkt (8/8) 8-9°C, 2 Bft, helder (2/8)	
Gierzwaluw Inspectie jaar rond beschermde nesten	06-06-2019 20:30 – 0:00 16-06-2019 20:30 – 22:45 07-07-2019 20:25 – 0:00	17-12°C, 0-1 Bft, helder (2/8) 19-16°C, 0 Bft, half bewolkt (4/8) 16-12°C, 2-1 Bft, half bewolkt (4/8)	Onderzoek deels gecombineerd met vleermuizeninventarisatie.
Vleermuizen Zomer-, kraam-, balts- en najaarsverblijven Zwermdieren in het kader van winterverblijfplaatsen	02-09-2018 22:10 – 00:10 25-09-2018 23:05 – 0:05 30-09-2018 22:30 – 00:30 06-06-2019 20:30 – 0:00 07-07-2019 20:25 – 0:00 08-07-2019 20:25 – 0:00	15°C, 1 Bft, half bewolkt (4/8) 6°C, 2 Bft, zonnig (1/8) 11°C, 2 Bft, vrijwel geheel bewolkt (7/8) 17-12°C, 0-1 Bft, helder (2/8) 16-12°C, 2-1 Bft, half bewolkt (4/8) 10-11°C, 2 Bft, zwaar bewolkt (6/8)	Onderzoek deels gecombineerd met gierzwaluwinventarisatie

Huismus

Voor de huismus zijn twee gerichte veldbezoeken gebracht tijdens het broedseizoen, tussen 1 april en 15 mei. De inventarisatie is uitgevoerd conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus (juli, 2017).

Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn drie gerichte veldbezoeken gebracht met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen, tussen 1 juni en 15 juli. De inventarisatie is uitgevoerd conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de gierzwaluw (juli, 2017).

Vleermuizen

De inventarisatie is uitgevoerd conform het vigerend Vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus & Gegevensautoriteit Natuur & Zoogdierverseniging, 2017). Bij alle bezoeken zijn de waarnemingen gedaan met een heterodyne of live batdetector met opnamemogelijkheden en time expansion (Pettersson d240x, Batlogger en Annabat Walkabout). Daarbij zijn waarnemingen opgenomen met een Zoom H1 geluidsrecorder en later geanalyseerd.

Deskundigheid betrokken ecologen

De inventarisatie naar huismussen is uitgevoerd door T.D. Breur, ecofoon van Breur ecologie&onderzoek. De inventarisaties naar gierzwaluw en vleermuizen zijn eveneens uitgevoerd door T.D. Breur. Hij heeft ruime ervaring met het uitvoeren van vleermuis-, vogel- en zoogdieronderzoek. Arcadis heeft de verkregen resultaten beoordeeld naar eigen kennis vanuit het onderzoeksgebied.

Het rapport inclusief advies is opgesteld door Bas van den Dries in samenwerking met Martijn Stevens, eveneens ecologen bij Arcadis. Arcadis is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

4 WET NATUURBESCHERMING: RESULTATEN EN TOETSING

4.1 Inleiding

De Wnb regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10).

De Wnb heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11). In bijlage A wordt verder ingegaan op het wettelijk kader van de soortbescherming in het kader van de Wnb.

In de volgende paragraaf zijn de resultaten van het soortgericht onderzoek en de te verwachte aanwezigheid van beschermde soorten beschreven. Tevens is beoordeeld of sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten. In paragraaf is vervolgens de toetsing aan de verbodsbepalingen van de Wnb opgenomen.

4.2 Resultaten en effecten

4.2.1 Resultaten

In deze paragraaf is weergegeven welke beschermde soorten binnen het projectgebied zijn vastgesteld.

Huismus

Tijdens de inventarisatie is vastgesteld dat geen broedlocaties van huismus aanwezig zijn in het projectgebied. Met het soortgericht onderzoek is tevens vastgesteld dat het projectgebied geen functioneel leefgebied is van de soort. De huismus broedt frequent in de bebouwing in de directe omgeving van het projectgebied waar tevens functioneel leefgebied bevindt (zie Bijlage C voor de verspreidingskaarten met resultaten van het soortgericht onderzoek naar huismus).

Gierzwaluw

Tijdens de inventarisatie zijn geen nesten vastgesteld. De soort is daarmee in het projectgebied uitgesloten. Het dichtstbijzijnde gierzwaluwnest bevindt zich op de Tongelresestraat 193, direct ten noorden van het projectgebied (zie Bijlage C voor de verspreidingskaarten met resultaten van het soortgericht onderzoek naar de gierzwaluw).

Vleermuizen

Tijdens de uitgevoerde inventarisatierondes is één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het paarterritorium van deze verblijfplaats bevindt zich aan de zuidgevel van het “linker” dakdeel en nabij de kruising van de twee gebouwdelen. De gewone dwergvleermuis baltste vanuit vlucht, een exacte locatie van de exacte verblijfplaats was daarom niet vast te stellen. Vermoedelijk bevindt deze verblijfplaats zich in een kier tussen de bakstenen gevel en de houten dakrand. Overige verblijfplaatsen of andere functies voor vleermuizen (vliegroute, foerageergebied) zijn niet aangetroffen (zie Bijlage C voor de verspreidingskaarten met resultaten van het soortgericht onderzoek naar vleermuizen).

Steenmarter

In het voormalige schoolpand zijn op 15 april 2018 de grote zolderruimtes, kelders, oude stookruimte en andere voor steenmarter interessante ruimtes geïnspecteerd. Hierbij zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen zoals latrines, prooi-resten etc. Er is geen verblijfplaats van steenmarter aanwezig in het projectgebied.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

De gebouwen en groen in omgeving vormen naar verwachting leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis, huisspitsmuis en egel. Voor eekhoorn is het projectgebied ongeschikt als leefgebied. Geschikt biotoop ontbreekt vanwege de lage dichtheid van het aantal bomen en de grote hoeveelheid verharding. Het projectgebied vormt voor algemeen voorkomende amfibieën mogelijk geschikt landbiotoop vanuit aangrenzende tuinen.

Algemene broedvogels

De gebouwen en het groen in de omgeving vormen geschikte broedlocaties voor algemene broedvogels van struweel (zoals merel en houtduif) en gebouwen (spreeuw en kauw).

4.2.2 Effecten

In deze paragraaf wordt per relevante soort(groep) beschreven in hoeverre de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de aanwezige en te verwachten beschermde soorten.

Huismus, gierzwaluw en algemene broedvogels behoren tot de categorie Vogelrichtlijn van de Wnb (Art. 3.1 Wnb) en de verschillende soorten vleermuizen tot de categorie Habitatrichtlijn (Art. 3.5 Wnb). De voorkomende algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën behoren tot de categorie 'andere soorten' (Art. 3.10 Wnb), zie bijlage A voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Overige beschermde soorten of soortgroepen zijn niet vastgesteld binnen het projectgebied.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen korte- en lange termijneffecten van de renovatie- en bouwwerkzaamheden. Per soort(groep) worden de effecten hieronder beschreven.

Huismus en gierzwaluw

Negatieve effecten op huismus en gierzwaluw als gevolg van de werkzaamheden zijn niet aan de orde, omdat beide soorten geen verblijfplaatsen binnen het projectgebied hebben. Voor huismus is vastgesteld dat geen functioneel leefgebied in het projectgebied aanwezig is.

Vleermuizen

Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn als volgt:

- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van verblijfplaatsen;
- Korte termijn: (tijdelijk) verlies van verblijfplaatsen. Hierbij bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie;
- Lange termijn: De ingreep leidt niet tot aantasting van foerageergebied en vliegroutes en daarmee niet tot een negatief effect op de functionaliteit van buiten het projectgebied gelegen verblijfplaatsen en lokale populaties.

Er zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om opzettelijk verstoren van individuen te voorkomen en het aanbod aan geschikte verblijfsmogelijkheden optimaal te houden en daarmee een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis te voorkomen.

Steenmarter

Negatieve effecten op de steenmarter als gevolg van de werkzaamheden zijn op basis van het ontbreken van verblijfplaatsen uit te sluiten.

Algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en broedvogels

Mogelijk is sprake van negatieve effecten op algemeen voorkomende grondgebonden soorten zoogdieren en amfibieën en op algemene broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten.

- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van verblijfplaatsen van algemeen voorkomen zoogdieren en amfibieën;
- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van nestlocaties van algemene broedvogels bij werkzaamheden in het broedseizoen;
- Korte termijn: tijdelijk en permanent verlies van nestlocaties van algemene broedvogels. Hiermee bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.

Het projectgebied vormt geen essentieel leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en algemene broedvogels. De staat van instandhouding van deze soorten komt hierdoor niet in het geding bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Mitigatiemaatregelen voor behoud van leefgebied zijn daarom niet noodzakelijk. Om sterfte onder individuen van algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en algemene broedvogels te voorkomen, zijn voorzorgsmaatregelen nodig om onnodig doden en verwonden van individuen te beperken (Zorgplicht Artikel 1.11 Wnb).

4.3 Toetsing Wet natuurbescherming

Op grond van de in de vorige paragraaf beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats van verbodsbepalingen van de Wnb, zie Tabel 2. Voor een verklaring van de verbodsbepalingen zie bijlage A. De provincies en het Rijk hebben in hun verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Voor de in het projectgebied voorkomende algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt binnen de Provincie Noord-Brabant deze vrijstelling. Deze zijn in de toetsing verder niet meer meegenomen.

Tabel 2: Toetsing effecten aan de verbodsbepalingen van de Wnb.

Vogelrichtlijnsoorten:	Verbodsartikelen:	Art. 3.1.1	Art. 3.1.2	Art. 3.1.3	Art. 3.1.4	Art. 3.1.5
Algemene broedvogels	Bescherming: Categorie 5	X	X			
Habitatrichtlijnsoorten:	Verbodsartikelen:	Art. 3.5.1	Art. 3.5.2	Art. 3.5.3	Art. 3.5.4	Art. 3.5.5
Gewone dwergvleermuis	Bescherming: HR IV	X	X		X	

Ten aanzien van vogels en vleermuizen zijn een aantal verbodsartikelen van toepassing.

Verbod tot:

- opzettelijk doden of vangen (Art. 3.1 lid 1: algemene broedvogels en Art. 3.5 lid 1: vleermuizen);
- opzettelijk verstoren (Art. 3.5 lid 2: vleermuizen);
- vernielen van nest-, rust- of verblijfplaatsen (Art 3.1 lid 2: algemene broedvogels, Art 3.5 lid 4: vleermuizen).

Voor alle in het wild levende soorten is de zorgplicht (Art.1.11) van kracht, zie bijlage A. Voor algemene zoogdieren en amfibieën geldt alleen de zorgplicht.

Om de voorgenomen ingreep uit te kunnen voeren binnen de kaders van de Wnb, zijn maatregelen noodzakelijk om een negatief effect op individuele dieren, verblijfplaatsen en leefgebied te kunnen voorkomen. In dit stadium kan reeds geconcludeerd worden dat voor de werkzaamheden, waarbij een feitelijke paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis verloren gaan, een ontheffingsprocedure noodzakelijk is.

In het volgende hoofdstuk is een mitigatieplan uitgewerkt. Per relevante soort(groep) wordt geconcludeerd in hoeverre zorgvuldig toepassen van mitigerende maatregelen nog sprake is van een overtreding en de noodzaak om daarvoor een ontheffing Wnb aan te moeten vragen alvorens de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren.

5 MITIGATIEPLAN

In dit hoofdstuk zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel als mogelijk te voorkomen en de compenserende maatregelen die nodig zijn om een aantasting van de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend.

5.1 Uitgangspunten

Dit mitigatieplan is opgesteld voor de uitvoering van werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2. Er wordt uitgegaan van de aanwezigheid van één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Daarnaast is het voorkomen van algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en broedvogels niet volledig uit te sluiten.

Bij de totstandkoming van het mitigatieplan is gebruik gemaakt van de bepalingen uit de Kennisdocumenten van gewone dwergvleermuis. Afwijkingen van deze documenten zijn ecologisch onderbouwd en gemotiveerd.

In het mitigatieplan wordt gestreefd naar volledige mitigatie van de paarverblijfplaats om daarmee overtreding van Artikel 3.5 lid 4 te kunnen voorkomen. Hetzelfde geldt voor het voorkomen van effecten op individuen, maatregelen worden getroffen om overtreding van Artikel 3.5 lid 1 te voorkomen. Het doel van het treffen van mitigatiemaatregelen is dan ook tweeledig, namelijk:

- het beperken en voorkomen van negatieve effecten op individuen en;
- het behouden van voldoende functioneel leefgebied.

Uitgangspunten

Ecologie

- Toepassen richtlijnen vanuit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis;
- Behoud van functionaliteit leefgebied en verblijfplaatsen van vleermuizen om daarmee negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb zoveel als mogelijk te voorkomen;
- Het broedseizoen van algemene broedvogels loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus;
- Vleermuizen zijn vanaf begin april actief bij gunstige avond- en nachttemperaturen. Vanaf medio mei tot eind juli vormen vleermuizen zogenaamde kraamgroepen en zijn ze extra gevoelig voor verstoring. Vanaf augustus tot november zijn vleermuizen nog actief met sociale functies als balts en voortplanting. Vanaf november tot april zijn de meeste te verwachten soorten in winterrust.

5.2 Mitigatie en maatregelen

Hieronder zijn de maatregelen opgenomen om mogelijke overtreding van de Wnb te voorkomen:

- Werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart tot 15 augustus) om verstoring te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, wordt gestart met de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen, om vestiging van algemene broedvogels te voorkomen, en wordt doorgewerkt gedurende het broedseizoen;
- Voorafgaand en tijdens de herontwikkelingswerkzaamheden van beide panden vindt controle en inspectie plaats door een deskundige ecooloog. De ecooloog zal in overleg met Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl en de aannemer passende maatregelen voorstellen indien noodzakelijk;
- Bij een calamiteit (visueel aanwezige vleermuizen en broedvogels, nesten met eieren of jongen et cetera), wordt het werk tijdelijk stilgelegd en stelt de ecooloog passende maatregelen voor, in overleg met de aannemer en Stichting Woonbedrijf SWS;
- De panden worden zo opgeleverd dat de toegang tot en de paarverblijfplaats behouden is gebleven;
- De betrokken ecooloog voert steekproefsgewijs controle plaats op het naleven van het mitigatieplan en op de volledigheid van het mitigatieplan;
- Na oplevering van het werk door de aannemer wordt door de betrokken ecooloog een beknopt logboek met eindevaluatie opgeleverd ter onderbouwing van het naleven van het mitigatieplan door de betrokken partijen.

5.3 Toetsing en zorgplicht

Ten aanzien van vogels en vleermuizen zijn na mitigatie, geen verbodsartikelen van toepassing, zoals genoemd in paragraaf 4.3. Door de mitigatiemaatregelen zijn Art. 1.11: Zorgplicht, Art. 3.1 lid 1 & 2: vogels en Art. 3.5 lid 1, 2 & 4: vleermuizen niet meer aan de orde.

Wél is de algemene zorgplicht aan de orde. Daarvoor worden de volgende maatregelen toegepast voorafgaande en tijdens de werkzaamheden:

- Indien er tijdens de werkzaamheden een beschermde soort wordt waargenomen worden de betreffende werkzaamheden stil gelegd en wordt een ecooloog ingeschakeld om passende maatregelen te nemen;
- In het kader van alle (Wnb beschermde) soorten, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd met in acht name van de algemene zorgplicht. In dit geval dienen eventueel aanwezige dieren verplaatst te worden naar een veilig leefgebied. Indien soorten aanwezig zijn wordt in overleg met een deskundig ecooloog, al dan niet in samenspraak met dierenambulance, bepaald welke maatregelen getroffen dienen te worden.

5.4 Conclusie

Door de voorgenomen werkzaamheden vindt, na mitigatie, geen overtreding plaats van verbodsartikelen 1.11 (Zorgplicht), Vogels; 3.1 lid 1 en 3.1 lid 2 en Vleermuizen; 3.5 lid 1 en 3.5 lid 2 en 3.5 lid 4.

Door behoud van de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is geen noodzaak tot een ontheffingsaanvraag van een van de verbodsartikelen van de Wnb. Echter, met de planning en de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de opgestelde mitigerende maatregelen en de algemene zorgplicht. Afstemming met en begeleiding door een deskundig ecooloog is hierbij noodzakelijk.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB – SOORTBESCHERMING

Inleiding

De Wet natuurbescherming regelt naast gebiedsbescherming ook de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10).

De Wet natuurbescherming heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

Zorgplicht

In het kader van de Wet natuurbescherming geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 1.11 staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Deze zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt de handelingen achterwege laat, of indien dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Wet natuurbescherming.

De algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wet natuurbescherming. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep.

De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante, wettelijke verbodsbepalingen staan hieronder genoemd.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels

- Het is verboden vogels te doden of te vangen (artikel 3.1.1).
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1.2).
- Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1.3).
- Het is verboden vogels opzettelijk te storen (artikel 3.1.4).
- Het verbod om te verstoren is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1.5).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn.

- Het is verboden de dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5.1).
- Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren (artikel 3.5.2).
- Het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen (artikel 3.5.3).
- Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5.4).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen (artikel 3.5.5).

ANDERE SOORTEN

Dit betreft de in bijlage A van de Wet natuurbescherming genoemde, nationaal beschermde, soorten.

- Het is verboden opzettelijk te doden of te vangen planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 3.10.1a).
- Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen (artikel 3.10.1b).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (artikel 3.10.1c).
- Deze verboden zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden (artikel 3.10.3).

In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen of voortplantingsseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Ontheffing

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.3.4a).
- Zij nodig is (artikel 3.3.4b):
 - In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
 - Ter bescherming van flora of fauna.
 - Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.
 - Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.3.4c).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.8.5a).
- Zij nodig is (artikel 3.8.5b):
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

- Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.8.5c).

ANDERE SOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.10.2).
- Zij nodig is (artikel 3.10.2):
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben.
 - Handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
 - Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.
 - Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
 - Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
 - In het algemeen belang.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.10.2).

Vrijstelling

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing.

Gedragcode

Ook wanneer er gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode (art. 3.31), en de werkzaamheden in het kader van een van de genoemde wettelijke belangen plaatsvinden, is geen ontheffing nodig en geldt een vrijstelling. In de gedragscode wordt een wijze van uitvoering van handelingen beschreven, waarmee naar het oordeel van de Minister van Economische Zaken afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de beschermde soorten zorgvuldig wordt gehandeld. Dat houdt in dat de gedragscode alleen wordt goedgekeurd indien er slechts handelingen worden verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de beschermde soorten.

Indien handelingen worden verricht die wel invloed hebben, wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat de verbodsbepalingen overtreden worden.

Jaarrond beschermde vogelnesten

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfplaats". Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck¹. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders, nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Eigen verantwoording

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

¹ Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

BIJLAGE B RESULTATEN QUICK SCAN

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

De Laak Tongelresestraat 148/150 Eindhoven

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

31 MEI 2018

Contactpersoon

JASPER OSTERTHUN
Ecoloog

T +31 627060600

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Leeswijzer	4
2	PLANGEBIED EN VOORNEMEN	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Voornemen	6
3	ORIËNTEREND ONDERZOEK	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Methode	7
3.3	Resultaten	8
3.4	Effectbeschrijving	9
3.5	Toetsing	10
4	CONCLUSIE EN VERVOLG	11
4.1	Soortgericht onderzoek	11
4.2	Mitigerende maatregelen	11
4.3	Conclusie en advies	11
	COLOFON	22

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl te Eindhoven heeft het voornemen om twee gebouwen aan de Tongelrestraat 148 en 150 te transformeren tot woningen.

Deze herontwikkeling leidt mogelijk tot negatieve effecten op beschermde soorten, en daarmee overtredingen van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd). Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en om vast te stellen of de voorgenomen ingreep leidt tot negatieve effecten.

Arcadis heeft een quickscan flora en fauna uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het kader van de soortbescherming van de Wnb. In onderliggend rapport zijn de resultaten van deze quickscan opgenomen. Daarnaast is een effectbeschrijving opgenomen en zijn negatieve effecten getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wnb. Eventuele te nemen vervolgstappen zijn vervolgens inzichtelijk gemaakt.

De voorgenomen ingreep betreft een binnenstedelijke activiteit. De planlocatie ligt niet in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland) en ligt op ruim 4 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & Plateaux. Negatieve externe effecten op in de omgeving van Eindhoven gelegen Natura 2000-gebieden zijn daarmee uitgesloten.

De huidige rapportage heeft alleen betrekking op beschermde soorten conform de Wnb, zie Bijlage A voor het wettelijk kader van de soortbescherming van de Wnb.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is het plangebied en het voornemen beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de methodiek en resultaten van de quickscan. In dit hoofdstuk is ook de effectbeoordeling en toetsing aan de Wnb opgenomen. Hoofdstuk 4 betreft de conclusie en te nemen vervolgstappen.

2 PLANGEBIED EN VOORNEMEN

2.1 Plangebied

Het plangebied bestaat uit twee gebouwen aan de Tongelresestraat 148 en 150 te Eindhoven. Op onderstaande luchtfoto is het plangebied bij benadering weergegeven. Navolgende foto's geven een impressie van het plangebied en de omgeving.

Figuur 1: Luchtfoto met bij benadering het plangebied binnen de rode stippellijn (Cyclomedia).

Figuur 2: Links: Tongelresestraat 150 vanuit het oosten, rechts: Tongelresestraat 148 vanuit het zuidoosten

Figuur 3: Links: Tongelresestraat 148 en 150 vanuit noorden, rechts: Tongelresestraat 148 vanuit het noordwesten.

Figuur 4: Links: aanwezige stootvoegen en geveldakpannen waardoor het voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen mogelijk is om in het gebouw te verblijven, rechts: omgeving ten oosten van de gebouwen.

Figuur 5. Omgeving ten zuiden van de gebouwen.

2.2 Voornemen

De gebouwen binnen het plangebied worden getransformeerd tot woningen. Het voornemen is om minimaal 25 tot maximaal 31 woningen te realiseren. Hoe de werkzaamheden er exact uitzien is nog onbekend. Voor de quickscan is uitgegaan van een worst-case scenario, namelijk dat zowel de binnen- als de buitenschil van de gebouwen gerenoveerd wordt. Daarnaast is de aandacht ook uitgegaan naar de bomen in de directe omgeving van de gebouwen. Of deze behouden blijven is tevens onbekend.

3 ORIËTEREND ONDERZOEK

3.1 Inleiding

De Wnb regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

Naast soorten van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn dient ook rekening te worden gehouden met de nationaal beschermde soorten: categorie 'andere soorten'. De provincies en het Rijk hebben in hun verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen hoeft te worden aangevraagd. In bijlage A wordt uitgebreider ingegaan op de Wnb.

3.2 Methode

Ten behoeve van de quickscan flora en fauna is een literatuurstudie en een veldbezoek uitgevoerd. Voor de literatuurstudie is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) voor de verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie van verschillende websites en verspreidingsatlassen.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 2 mei 2018 door Jasper Osterthun, ecooloog van Arcadis. Ten tijde van het veldbezoek was het 16°C, licht bewolkt en een windkracht van 2 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten.

Tijdens het veldbezoek is hiertoe globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het plangebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Voor vleermuizen en broedvogels is een inschatting gemaakt van de geschiktheid van de gebouwen als vaste rust- en verblijfplaats en nestlocatie.

3.3 Resultaten

De resultaten van het oriënterend onderzoek zijn beknopt opgenomen in het veldwerkformulier in bijlage B.

In de navolgende tabel is voor beide gebouwen weergegeven welke beschermde soorten binnen het plangebied zijn vastgesteld en in hoeverre er sprake is van mogelijke conflicten ofwel negatieve effecten op zwaar beschermde soorten, in relatie tot de voorgenomen herontwikkeling binnen het plangebied.

Onder de tabel is een korte beschrijving gegeven van de geschiktheid van het plangebied.

Tabel 1. Mogelijk aanwezige soorten (op basis van geschikt habitat) en mogelijke conflicten.

Ruimtelijke ingreep	Gewone dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis	Laatvlieger	Gewone grootoorvleermuis	Huismus	Gierzwaluw	Steenmarter	Algemene broedvogels	Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën	Mogelijk conflict ingreep
Tongelresestraat 148	V	V	V	V	V	V	V	O	O	X
Tongelresestraat 150	V	V	V	V	V	V	V	O	O	X

Legenda	
Mogelijk conflict ingreep	
Conflict ingreep	
Soort waargenomen	W
Soort te verwachten	O
Verblijfsfunctie aanwezig	V
Leefgebied	L
Groeiplaats aanwezig	G
Conclusie	X

Vogels

Er zijn geen nestplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals huismus en gierzwaluw vastgesteld. Deze soorten zijn ook niet tijdens het veldbezoek waargenomen. In de gebouwen zijn potentiële nestlocaties voor zowel huismus als gierzwaluw aanwezig (nestplaats jaarrond beschermd). Ter hoogte van de dakgoot zijn openingen aanwezig welke mogelijk toegang bieden tot geschikte nestlocaties voor huismus. Bij de geveldakpan zijn ruimtes aanwezig waardoor het voor zowel huismus en gierzwaluw mogelijk is om in de gebouwen te verblijven. Het groen in de directe omgeving vormt geschikt broedgebied voor algemene broedvogels van struweel, zoals merel en houtduif.

Vleermuizen

De gebouwen zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Door openingen in de gevel (open stootvoegen) en ruimtes bij de geveldakpannen is het voor vleermuizen mogelijk om in de gebouwen te verblijven. De omgeving van de gebouwen, waaronder het plein, vormt door de luwe plekken geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die een essentiële functie als vliegroute kunnen hebben. De bomen in de omgeving van de gebouwen hebben geen holtes. In deze bomen zijn verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Overige soorten

Het is niet uitgesloten dat de gebouwen geschikt zijn als verblijfplaats van de steenmarter. Mogelijk dat bij de dakrand openingen aanwezig zijn waardoor de steenmarter in de gebouwen verblijft. De gebouwen en de directe omgeving vormt geschikt foerageergebied van steenmarter. Verder vormt het gebouw en de directe omgeving mogelijk geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als muizen (huisspitsmuis en veldmuis) en egel. Voor eekhoorn is het plangebied ongeschikt als leefgebied, geschikt biotoop ontbreekt. Ook voor overige zoogdieren zoals das en ree is geen geschikt leefgebied aanwezig.

In de omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig waardoor de aanwezigheid van de meeste amfibieën uitgesloten kan worden. Het plangebied ligt daarnaast erg geïsoleerd midden in de stad. Alleen een algemeen voorkomende soort die wat meer gebonden is aan land, zoals de gewone pad, komt mogelijk voor.

De aanwezigheid van overige beschermde soorten zoals reptielen, vissen en ongewervelden, is uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied. Binnen de stedelijke omgeving is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.

3.4 Effectbeschrijving

Hieronder is per mogelijk voorkomende soortgroep een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Er geldt een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren (zoals huisspitsmuis en egel) en algemeen voorkomende amfibieën (gewone pad), zie Bijlage A. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in hoofdstuk 4.

Tabel 2: Effecten per soort(groep) als gevolg van werkzaamheden.

Soort(groep) (beschermings- categorie)	Beschrijving effecten
Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats Huismus en gierzwaluw (Vogelrichtlijnsoorten)	Bij werkzaamheden aan het dak gaan mogelijk nestlocaties van broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats verloren. Vernieling van nesten leidt mogelijk tot sterfte van broedsels of legfels van vogels. → mogelijk effect Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden broedende vogels mogelijk verstoord. → mogelijk effect
Algemene broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermde) (Vogelrichtlijnsoorten)	Bij werkzaamheden in het broedseizoen gaan mogelijk nesten van broedvogels verloren. Vernieling van nesten leidt mogelijk ook tot sterfte van broedsels of legfels van vogels. → mogelijk effect Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden broedende vogels mogelijk verstoord. → mogelijk effect
Vleermuizen laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis en ruige dwergvleermuis (Habitatrichtlijnsoorten)	Als gevolg van de werkzaamheden aan de gevel en/of het dak worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast. Daarnaast kunnen aanwezige dieren worden verwond en/of gedood. → mogelijk effect Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verstoord door licht en geluid. → mogelijk effect In de omgeving van het plangebied zijn voldoende luwe plekken aanwezig die kunnen functioneren als foerageergebied → geen effect
Steenmarter	Als gevolg van de werkzaamheden aan de gevel en/of het dak worden mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter aangetast. Daarnaast kunnen aanwezige dieren worden verwond en/of gedood. → mogelijk effect Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter verstoord door licht en geluid. → mogelijk effect In de omgeving van het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor de steenmarter aanwezig om te foerageren. → geen effect

3.5 Toetsing

In de onderstaande tabellen is per soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb mogelijk worden overtreden als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling. Hierbij is onderscheid gemaakt in de beschermingscategorieën zoals deze in de Wnb worden aangehouden, namelijk: Vogels- en Habitatrichtlijn soorten. De verbodsartikelen die niet van toepassing zijn worden vervolgens kort toegelicht.

Vogelrichtlijnsoort

Tabel 3 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Gevolg van
Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats Huismus en gierzwaluw	X	X			Aantasting en verstoring nestlocaties door werkzaamheden
Algemene broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd)	X	X			Werkzaamheden in het broedseizoen

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Gezien de werkzaamheden is het rapen van eieren niet aan de orde en daarom is art. 3.1 lid 3 van de Wnb niet van toepassing. Voor wat betreft de huismus, gierzwaluw en algemene broedvogels geldt dat binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten voorkomen die in de omgeving van het plangebied in aangrenzende wijken voldoende alternatieve nestmogelijkheden vinden. De werkzaamheden hebben daarom geen invloed op de wezenlijke staat van instandhouding van deze soorten en daarom is er geen sprake van overtreding van art. 3.1 lid 4 van de Wnb.

Habitatrichtlijnsoort

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Gevolg van
Vleermuizen Laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis	X	X		X		Aantasting en verstoring verblijfplaatsen door werkzaamheden

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Art. 3.5 lid 3 van de Wnb is gericht op soorten die eieren leggen en daarom niet van toepassing op deze soortgroep. Art. 3.5 lid 5 van de Wnb is gericht op planten en daarom niet van toepassing op deze soort.

Andere soorten

Tabel 5 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 ten aanzien van Andere soorten.

Soortgroep	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Gevolg van
Steenmarter	X	X		Aantasting en verstoring verblijfplaatsen door werkzaamheden

Verbodsbepalingen:

Lid 1a: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 1b: opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Lid 1c: opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen.

Art. 3.10 lid 1c van de Wnb is gericht op planten en daarom niet van toepassing op deze soort.

4 CONCLUSIE EN VERVOLG

4.1 Soortgericht onderzoek

Op basis van de quickscan is vastgesteld dat binnen beide gebouwen geschikte verblijfplaatsen voor beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. Bij de herontwikkeling is mogelijk sprake van overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd, op basis van de resultaten hiervan kan bepaald worden of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb moet worden aangevraagd.

Soortgericht vervolgonderzoek is noodzakelijk voor de volgende soorten:

- Huismus conform kennisdocument huismus: twee veldbezoeken in de periode april tot half mei.
- Gierzwaluw conform kennisdocument gierzwaluw: drie veldbezoeken in de periode 1 juni tot en met 15 juli, met twee inventarisatiemomenten in juni en minimaal één in juli.
- Vleermuizen conform vleermuisprotocol 2017 (zowel gebouw- als boom bewonend): drie veldbezoeken (een in de ochtend en een in de avond) in de periode half mei tot half juli en daarnaast twee veldbezoeken (beide in de avond) in de periode half augustus tot half oktober.
- Steenmarter: De zolders dienen geïnspecteerd te worden op sporen van steenmarter. Aanwezigheid van uitwerpselen en prooiresten indiceren een verblijfplaats van steenmarter.

4.2 Mitigerende maatregelen

Noodzaak blijkt uit resultaten soortgericht onderzoek. Voor de te verwachten soorten en soortgroepen kan in deze fase van het onderzoek nog geen uitspraak worden gedaan. In overleg met Woonbedrijf zullen wij wel een voorstel uitwerken voor het bij voorbaat in kunnen passen van de meest voor komende verblijfsfuncties voor vleermuizen en broedvogels.

Voor algemeen voorkomende broedvogels (waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden. Daarnaast dienen in het kader van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) maatregelen te worden getroffen om voldoende zorg in acht te nemen voor aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten, onder andere voor in de omgeving voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën waarvoor vrijstelling geldt.

- Zorgplicht: Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht: werk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd): Voer werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden. Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

4.3 Conclusie en advies

Op basis van de uitgevoerde quickscan is vastgesteld dat beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen. Om negatieve effecten op algemeen voorkomende broedvogels en algemeen voorkomende en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën te voorkomen, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen, zie de vorige paragraaf.

Daarnaast dient soortgericht onderzoek naar aanwezigheid van nestlocaties van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van steenmarter en zowel gebouw- als boom bewonende vleermuizen te worden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van dit onderzoek, kan beoordeeld worden of sprake is van negatieve effecten op deze soorten en kan worden bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb moet worden aangevraagd.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING - SOORTBESCHERMING

Inleiding

De Wet natuurbescherming regelt naast gebiedsbescherming ook de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). De Wet natuurbescherming heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

Zorgplicht

In het kader van de Wet natuurbescherming geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 1.11 staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt de handelingen achterwege laat, of indien dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Wet natuurbescherming.

De algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wet natuurbescherming. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante, wettelijke verbodsbepalingen staan hieronder genoemd.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels

- Het is verboden vogels te doden of te vangen (artikel 3.1.1).
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1.2).
- Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1.3).
- Het is verboden vogels opzettelijk te storen (artikel 3.1.4).
- Het verbod om te verstoren is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1.5).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn.

- Het is verboden de dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5.1).
- Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren (artikel 3.5.2).
- Het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen (artikel 3.5.3).
- Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5.4).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (artikel 3.5.5).

ANDERE SOORTEN

Dit betreft de in bijlage A van de Wet natuurbescherming genoemde, nationaal beschermde, soorten.

- Het is verboden opzettelijk te doden of te vangen planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 3.10.1a).
- Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen (artikel 3.10.1b).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (artikel 3.10.1c).
- Deze verboden zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden (artikel 3.10.3).

In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen of voortplantingsseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Ontheffing

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.3.4a).
- Zij nodig is (artikel 3.3.4b):
 - o In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
 - o In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - o Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
 - o Ter bescherming van flora of fauna.
 - o Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhang ende teelt.
 - o Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.3.4c).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.8.5a).
- Zij nodig is (artikel 3.8.5b):
 - o In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - o Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - o In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - o Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.8.5c).

ANDERE SOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.10.2).
- Zij nodig is (artikel 3.10.2):
 - o In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - o Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - o In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - o Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben.
 - o Handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
 - o Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.
 - o Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
 - o Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
 - o In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
 - o In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
 - o In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
 - o In het algemeen belang.

- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.10.2).

Vrijstelling

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van ‘andere soorten’ diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing.

Gedragcode

Ook wanneer er gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode (art. 3.31), en de werkzaamheden in het kader van een van de genoemde wettelijke belangen plaatsvinden, is geen ontheffing nodig en geldt een vrijstelling. In de gedragscode wordt een wijze van uitvoering van handelingen beschreven, waarmee naar het oordeel van de Minister van Economische Zaken afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de beschermde soorten zorgvuldig wordt gehandeld. Dat houdt in dat de gedragscode alleen wordt goedgekeurd indien er slechts handelingen worden verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de beschermde soorten. Indien handelingen worden verricht die wel invloed hebben, wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat de verbodsbepalingen overtreden worden.

Jaarrond beschermde vogelnesten

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck¹. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

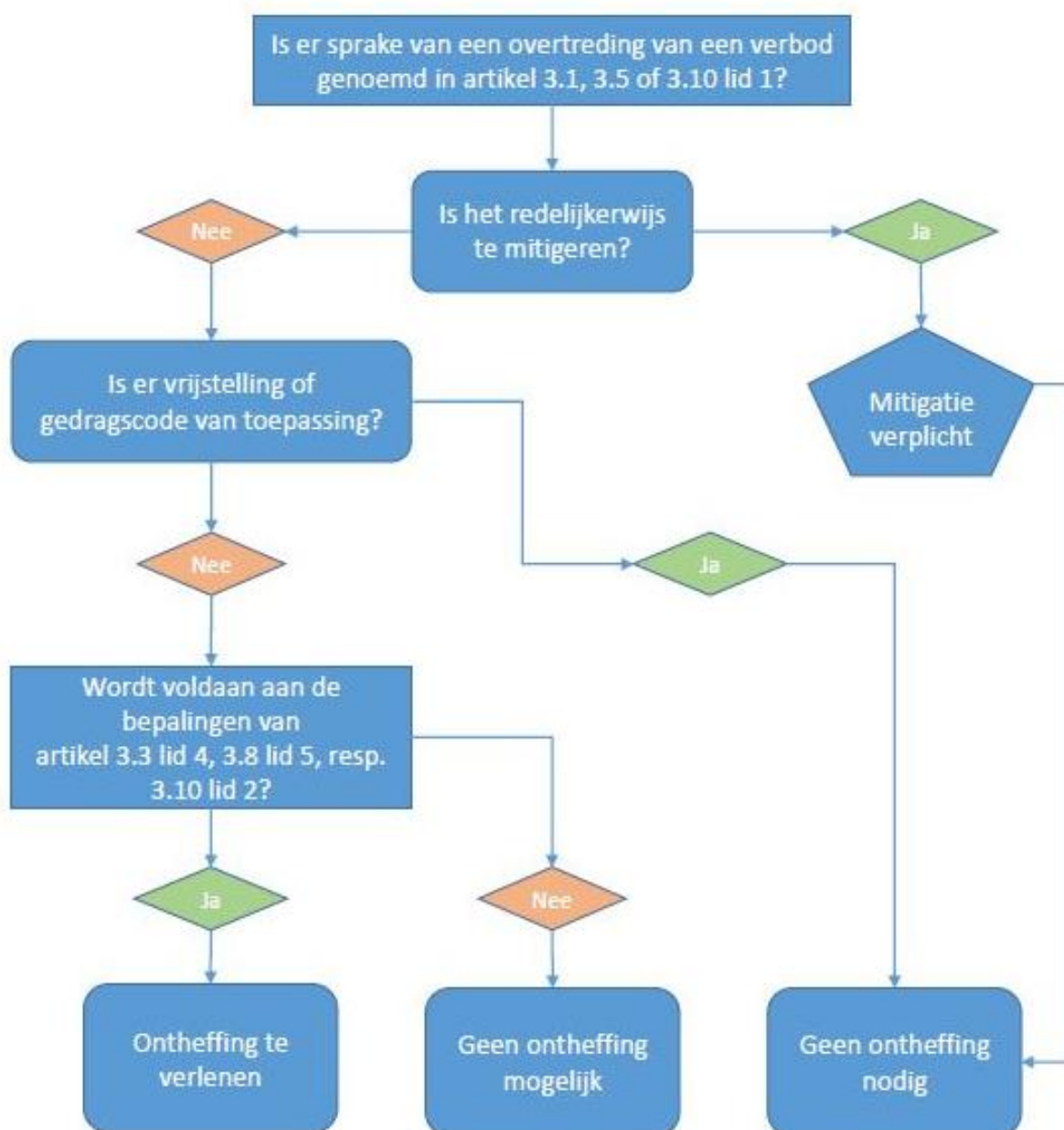
Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

¹ Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

Eigen verantwoording

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

Stroomschema Soortbescherming Wet Natuurbescherming

Artikel 3.1

- 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 lid 4

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing
- b) zij is nodig:
 - 1) in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid
 - 2) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer
 - 3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
 - 4) ter bescherming van flora of fauna
 - 5) voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6) om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Artikel 3.5

- 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 lid 5

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1) in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
 - 2) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom
 - 3) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
 - 4) voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten,
 - 5) om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.10, lid 1
Het is verboden

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 lid 2 (ind de verwijzing naar 3.8, lid 5)

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1) in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
 - 2) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom
 - 3) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
 - 4) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
 - 5) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begrafplaatsen
 - 6) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden
 - 7) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren
 - 8) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
 - 9) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
 - 10) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
 - 11) in het algemeen belang.
 - 12) voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten,
 - 13) om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

BIJLAGE B RESULTATEN

In de onderstaande tabel zijn de veldgegevens van de quickscan flora en fauna opgenomen.

Algemeen		
Datum veldbezoek		03-05-2018
Naam ecooloog		Jasper Osterthun
Weer	Temperatuur	16°C
	Bewolking	Licht bewolkt
	Neerslag	Droog

Project en plan X = van toepassing, (X) = mogelijk van toepassing		
Project		Tongelrestraat 148 en 150
Opdrachtgever		Woonbedrijf SWS.Hhvl
Locatie	Provincie	Noord-Brabant
	Gemeente	Eindhoven
Plangebied	Aantal woningen	2x
	Type woningen	Grondgebonden baksteen
Locatie	Nieuwbouw	
	Sloop	
	Renovatie	X mogelijk
	(na)isolatie	
	Verwijderen groen	X mogelijk

Biotopen, habitats en geschiktheid plangebied X = van toepassing, (X) = mogelijk van toepassing		
Gebouw	Toegankelijk spouwmuur	X
	Pannendak	X
	Dakgootbekisting	X
	Boeiboord met open ruimte	X (overstek)
	Toegankelijke kelder	
	Toegankelijke zolder	X
	Schuurtjes met opstallen	
Tuin / groen	Loofbomen met holte	
	Oudere bomen	X
	Beplanting bomen en struiken	X
	Poel / vijver	
	Bloemrijke grazige vegetatie	
Risicofactoren	Nabij natuurgebied	
	In / nabij agrarisch gebied	
	Woningen onbewoond	
	Braakliggend	
	Onverlichte zones	

Soortgroep	soort	Aanwezigheid								
		Waarneming	sporen	geschikt	O.b.v. bron	groeiplaats	verblijfplaats	Voerageer- gebied	Migratieroute	Onbekend
Zoogdieren	Gebouwbewonende vleermuizen			x	x		x	x		
	Boombewonende vleermuizen									
	Steenmarter			x	x		x	x		
	Eekhoorn									
	Algemene soorten			x	x		x	x		
Vogels jaarrond beschermde nesten	Huismus			x			x	x		
	Gierzwaluw			x			x			
	Sperwer									
	Ransuil									
Algemene broedvogels	Broedvogels			x			x	x		
Vissen	Bittervoorn									
	Kleine modderkruiper									
Amfibieën	Bruine kikker									
	Groene kikker complex									
	Kamsalamander									
	Alpenwatersalamander									
	Kleine watersalamander									
	Rugstreeppad									
	Gewone pad			x	x		x	x		
Reptielen	Hazelworm									
	Levendbarende hagedis									
Vaatplanten	Rapunzelklokje									
	Wilde marjolein									
	Maretak									
	Tongvaren									
	Steenbreekvaren									
Overige soorten										

COLOFON

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
DE LAAK TONGELRESESTRAAT 148/150 EINDHOVEN

KLANT

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

AUTEUR

Jasper Osterthun

PROJECTNUMMER

C05053.000127

ONZE REFERENTIE

079844923 A

DATUM

31 mei 2018

STATUS

Concept

GECONTROLEERD DOOR

Martijn Stevens
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

BIJLAGE C RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK

Resultaten ecologisch onderzoek

Eindhoven – De Laak, Tongelresestraat 148/150

Samenvatting resultaten

- Steenmarter: geen verblijfplaatsen aanwezig
- Huismus: geen nesten aanwezig, geen functioneel leefgebied aanwezig
- Gierzwaluw: geen nesten aanwezig
- Vleermuizen: Eén paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis

Data veldbezoeken

Bezoek	Type	Onderzoeker	Datum	Tijd begin	Tijd eind	Temp (°C)	Wind	Bewolking	Neerslag
1	VMO	T.D. Breur	02-09-18	22:10	00:10	15	N1	4/8	geen
2	VMO	T.D. Breur	25-09-18	23:05	0:0	6	Z2	1/8	geen
3	VMO	T.D. Breur	30-09-18	22:30	00:30	11	NW2	7/8	geen
4	HMO	T.D. Breur	04-04-19	8:00	10:00	6	Z1	8/8	geen
5	HMO	T.D. Breur	15-04-19	9:30	11:30	8-9	O2	2/8	geen
6	GZO & VMO	T.D. Breur	06-06-19	20:30	0:00	17-12	0-ZO1	2/8	geen
7	GZO*	T.D. Breur	16-06-19	20:30	22:45	19-16	0	4/8	geen
8	GZO & VMO	T.D. Breur	07-07-19	20:25	0:00	16-12	N2-N1	4/8	geen
9	VMO	T.D. Breur	08-07-19	3:30	5:35	10-11	NW2	6/8	geen

Tabel 1: VMO= Vleermuisonderzoek, HMO= Huismusonderzoek, GZO= Gierzwaluw onderzoek, GZO*= Tijdens dit bezoek is ook gebruik gemaakt van een batdetector om uitvliegende vleermuizen mee te kunnen tellen.

Het geel gearceerde bezoek is vroegtijdig gestopt wegens te koude weersomstandigheden en te weinig vleermuisactiviteit, dit bezoek is opnieuw uitgevoerd op 30-09-18.

De gebouwinspectie t.b.v. het steenmarter onderzoek is uitgevoerd op 15-04-18.

Toelichting steenmarteronderzoek

In het voormalige schoolpand zijn op 15-04-18 de grote zolderruimtes, kelders, oude stookruimte en andere – voor steenmarter – interessante ruimtes geïnspecteerd. Geen sporen (latrines, prooi-resten etc.) zijn aangetroffen. Op basis van deze inspectie worden verblijfplaatsen van steenmarters afwezig beschouwd.

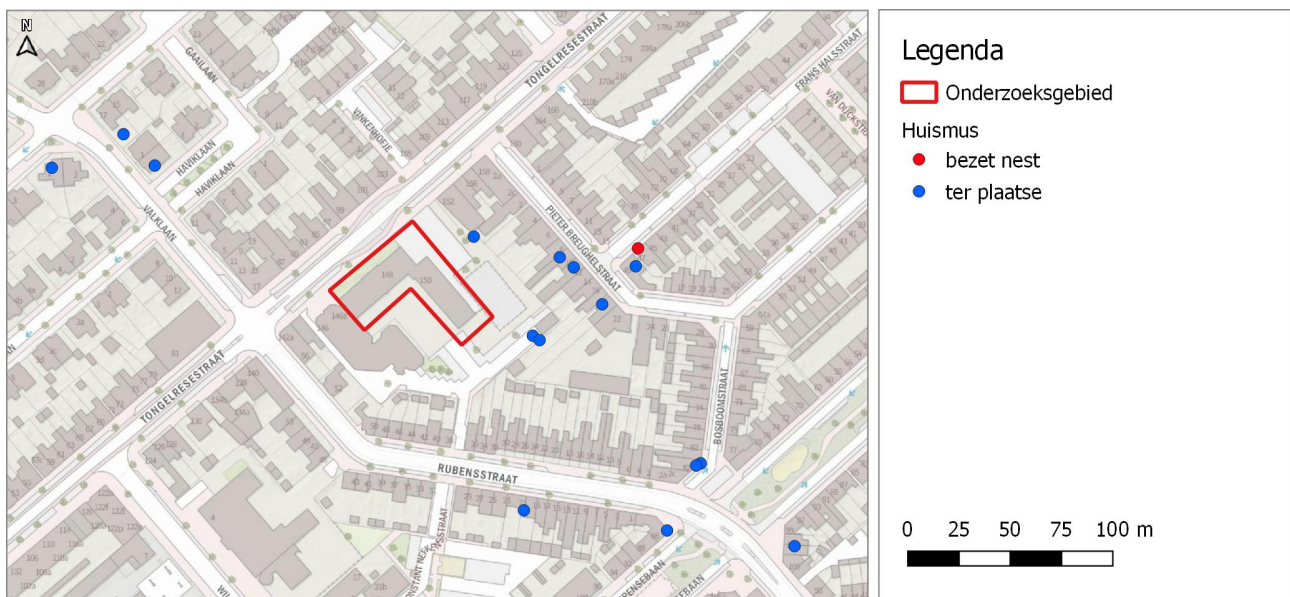

Afbeelding 1: Impressie van de onderzochte kelders en zolderruimtes.

Toelichting huismusonderzoek

In het plangebied bevinden zich geen nesten van de huismus. Rondom het plangebied bevinden zich wel kolonies van broedende huismussen. Aangezien de primaire onderzoeks aandacht uitging naar de bebouwing behorende tot het onderzoekgebied zijn de nesten in de omgeving van het plangebied niet exact in kaart gebracht. Er bevinden zich met zekerheid meer nesten in de omgeving van het plangebied dan op onderstaande kaart is

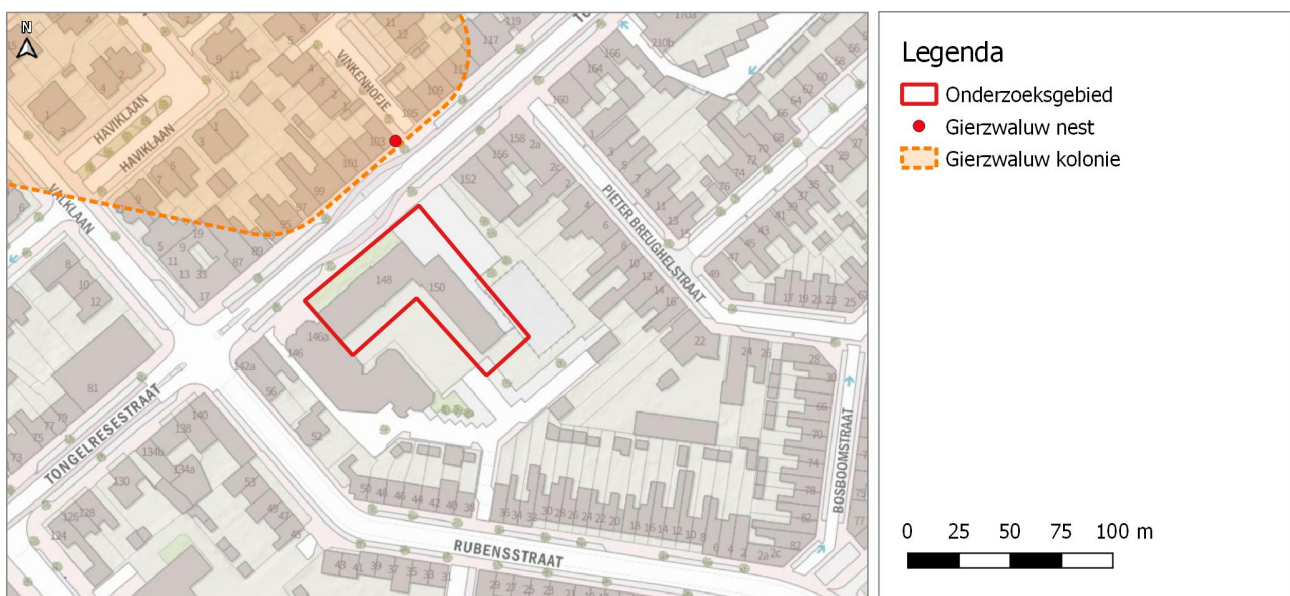
aangegeven. Incidenteel aanwezige of foeragerende huismussen zijn dan ook niet uit te sluiten in het plangebied, wel kan men met zekerheid stellen dat het plangebied geen essentiële rol vervult als functioneel leefgebied: slaapplekken zijn niet aanwezig en rondom het plangebied bevindt zich voldoende alternatief foerageergebied in de vorm van groene achtertuinen.

Afbeelding 2: Waarnemingen van huismus in het om het plangebied.

Toelichting Gierzwaluwonderzoek

In het plangebied bevinden zich geen nesten van de gierzwaluw. Ten noordwesten van het plangebied bevindt zich wel een kolonie gierzwaluwen. Het meest nabijgelegen nest van deze kolonie bevindt zich aan de Tongelresestraat, direct ten noorden van het plangebied. Aangezien de primaire onderzoeks aandacht uitging naar de bebouwing behorende tot het onderzoekgebied zijn de nesten in de omgeving van het plangebied niet exact in kaart gebracht. Er bevinden zich met zekerheid meer nesten in de omgeving van het plangebied dan op onderstaande kaart is aangegeven.

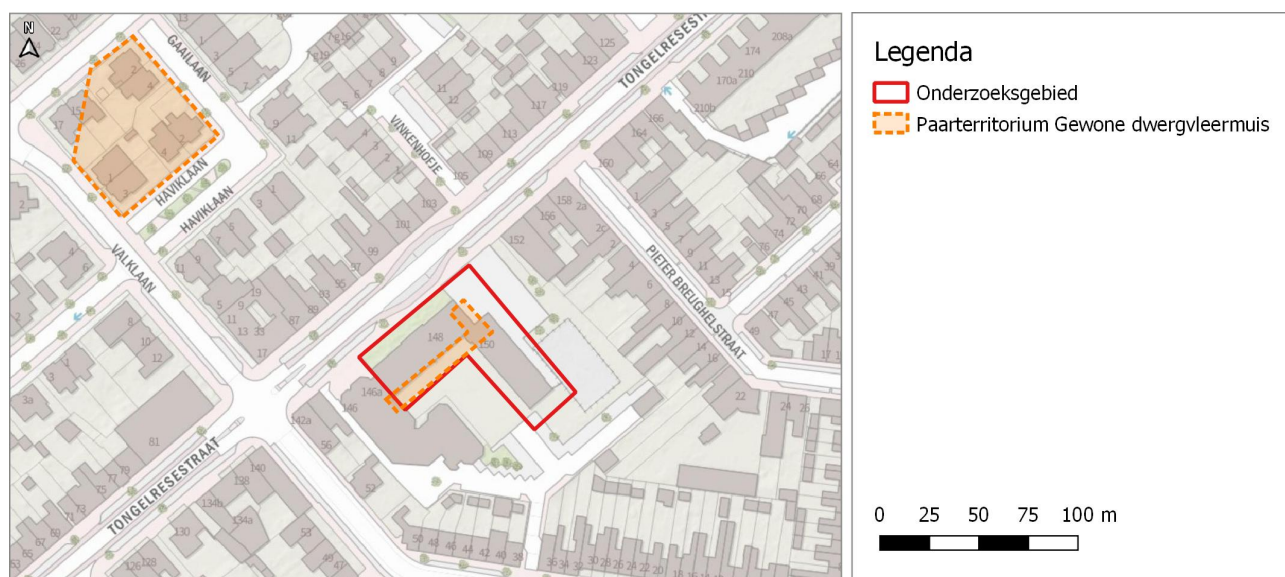
Afbeelding 3: Waarnemingen van gierzwaluw rondom het plangebied.

Toelichting Vleermuisonderzoek

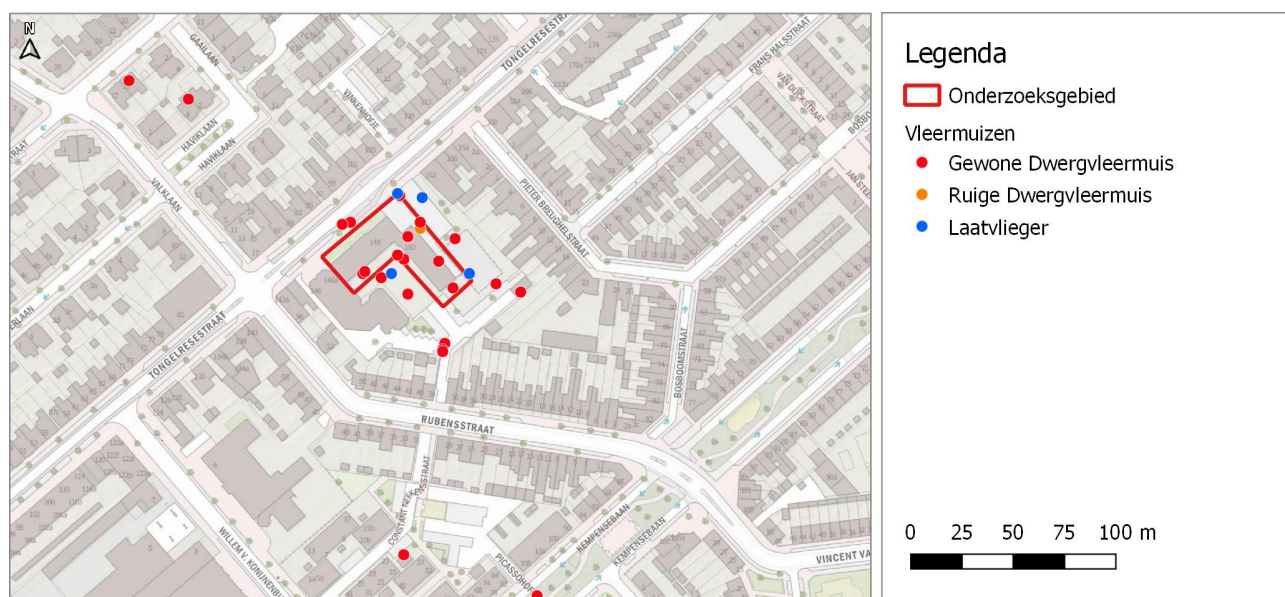
In het plangebied bevindt zich één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Het paarterritorium van deze verblijfplaats bevindt zich aan de zuidgevel van het "linker" dakdeel en nabij de kruising van de twee gebouwdelen (ingetekend op Afb. 4). De gewone dwergvleermuis baltste vanuit vlucht, een exacte locatie van de exacte verblijfplaats was daarom niet vast te stellen. Vermoedelijk bevindt deze verblijfplaats zich in een kier tussen de bakstenen gevel en de houten dakrand. Buiten het plangebied, ca. 120 meter ten noordwesten bevindt zich een ander paarterritorium van gewone dwergvleermuis.

Naast de gewone dwergvleermuis zijn ook de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger enkele malen waargenomen in/om het plangebied. Deze dieren vertoonden geen binding met de bebouwing, het betrof diffuus overvliegende vleermuizen.

Overige verblijfplaatsen of andere functies voor vleermuizen (vliegroute, foerageergebied) zijn niet aangetroffen.

Afbeelding 4: Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen.

Afbeelding 5: Overzicht waargenomen vleermuizen in en rondom het plangebied.

COLOFON

NATUURTOETS DE LAAK TONGELRESESTRAAT 148/150 EINDHOVEN

KLANT

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

AUTEUR

B. van den Dries MSc

PROJECTNUMMER

C05053.000127.0400

ONZE REFERENTIE

083994701 A

DATUM

28 oktober 2019

STATUS

Concept

GECONTROLEERD DOOR

G. Kos MSc
Specialist

VRIJGEGEVEN DOOR

Yvonne Sanders
Projectleider Natuur / Adviseur omgevingsrecht

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com